

KRJELA 11

Klub mladých autorov pri Knižnici G. F.-Belopotockého v Liptovskom
Mikuláši

Peter Cibák

9. september

Je veľa vymyslených ulíc,
na ktoré nestačím za bieleho dňa
ako nočný motýľ.

Veľa ženských prs,
čo strnú v trpkkej sline.
Kníh, ktoré nedočítam,
pretože pohyblivé kosti neočia
ďalšiu stranu.

A je príliš neskoro ukuť posledné oko
na reťazi, ktorou sa pripútam k zemi – nastálo
ako zbabelý tvor, ktorý nerád zabúda.

Dva poučenia

Stať sa: olúpený o samotu,
keď mi niekto cudzí obmotá pohľad
okolo krku a zatiahne o ďalšiu slučku.

Vyhýbať sa: nepravým umelým tváram,
ktoré za rohom nastavujú zrkadlá,
krivšie, akoby som čakal.

Znechutený len namáčam telo pod vodu,
žobrem o iný – tichý priestor,
na ktorý mi bohužiaľ neušili šaty.

Premenlivý básnik

Na prázdny – nepopísaný papier sadá
fotónový prach,
svetelné úlomky,
šable, ktoré vedie neviditeľná ruka,
rozháňajú rodiaci sa verš.

Rovnaký atrament, farba, chuť.
to isté ukladanie sa v bdejúcom snení
do prúdov – do riek,
ktoré sa mlčky vracajú.

(Zabúdam, čo tým Hérakleitos myslel,
keď mu rozmazaný odraz tváre obmýval nohy.)

A stále: rozčerené zrkadlo
vrhá klamlivé slová.
A stále: sa nestála ľudská ruka
po nich načahuje od smädu.

Skok

Volám k sebe.
Do vnútorného ucha sa oslovujem
zmenenou dezorientovanou samorečou.
Ladím frekvencie v popraskaných stenách,
rozpínam bledú mramorovú kožu,
meditujem v mŕtvych televíznych snoch,
ktoré mi káblami dusia nočné strechy.

(A poslušne hlásim.)
Kotvy sa neuchytili – liptovské more vsalo každé
pohyblivé slovo,
krivé echo posunulo o ďalšiu jeseň,
ktorá začína škrabať lístím – už prichádza?
Už znovu melancholicky zhadzuje neónové metafory,
obaľuje chladné asfaltové labyrinty mačacími kožuchmi?

Nie, je to len chyba – zámienka v zrakovom vneme,
odraz post-simultánnej myšlienky,
zadržanie dychu pred skokom do vody,
ktorý sa (bohužiaľ) nekoná.

Aj mačky umierajú

Komíny blikajú v tme ako ruky mojej mamy.
Strážia naše bezmyslienkovité lety,
zamlčujúc každý pád (veď kto by im rozumel).

A ulice? Svedkovia bludných stôp,
držitelia stratených mincí
nič, vlastne nikomu neprezradia tajomstvá
o prehltnutých hroboch,
o nevestách, ktoré neprekročili prah svadobnej noci
(veď kto by im uveril).

Skrehnutí, v mrznúcej tme sa skrúcame
do kaluží, po ktorých sa budúce deti budú
kížať svetelnou rýchlosťou,
netušiac, že vlastne pribrzdia neodvratné starnutie,
a každú nadobudnutú vrásku, ktorú stratia,
si aj tak odložia pod vankúš – do nezhovorčivých truhel.

(Ten, kto verí, že mačky majú sedem životov,
toho život za nič nestojí.)

Hmla na Ulici 1. mája

Nie tu, ale na odvrátených stranách tváre
zhasínajú posledné iskry v slepom oku.
Každý letmý pohľad vypovedá o tom,
že pahreby postupne chladnú – do posledného uhlíka,
prehltajúc lepkavú tmú.

Akoby ľudia kráčali – bezcieľne –
cez vlastné dlane,
z ktorých nedokážu prečítať ani jednu
dávno vyrytú čiaru.

Slovom sa neoslovia,
pohybom sa nepriblížia.
Stratili srdcové chlopne,
pretrhli šnúry, za ktoré ešte mohli potiahnuť,
keď v zahmlených uliciach hľadali deti.

Ivan Repček

Vrana

Tepló v srdci
zima v noci
chladno zrána
čierna vrana
na konári sedí

Teplé slová
chlad je znova
láska je tak blízka
čierna vrana
si na konári píska

Hreje slnko
ľad sa topí
pod stromom je mláka
čierna vrana
na konári kráka

Slnko zašlo
mráz už páli
pod stromom dve telá
čierna vrana
preč z konára odletela

Za svetlom

Keď hviezdy nesvietia
a plačú holuby
padajú zo strechy
všetko je naruby

Horké a kyslé dni
zmiešané dokopy
nič sa ti nedarí
každý ťa potopí

Svetlomet diaľnice
vedie do tunela
nohy už neslúžia
je toho priveľa

Zodvihni zástavu
pohľadaj kráľovnú
s odvahou vyhráš aj
partiu nerovnú

Time out

Slnéčné hodiny
na stene zastali
kalendár na stole
na chvíľu spomalil

Ciferník na veži
čísla si vybielil
sekundy z ručičky
potichu umreli

Šípková Ruženka
pichnutá žihadlom
nechcela za princa
po dobrom ani zlom

Život sa premenil
neprišiel pravý čas
srdcia nám prevrátil
kamenný piesok v nás

Bez úsmevu

Pomenuj návštevu
namiesto úsmevu
čo príde k nám

Kradne nám sny
nezabudni
na posledný

Pomenuj návštevu
namiesto úsmevu
zanechá spúšť

Keď u nás zadrieme
nechceme nevieme
nepodľahnúť

Pomenuj návštevu
namiesto úsmevu
obíde nás

Aréna

Do arény ženú zver
Gladiátor
čo sa bije ako lev
Žije život na úver

Odhod' zábrany a predsudky
Gladiátor
zahrá nám divadlo
Treba na to silné žalúdky

Zvonia meče tečie krv
Gladiátor
nad všetkými zvířazil
Nič nie je ako prv

Prišli splátky za úver
Gladiátor
zvyknutý bol víťaziť
Zmenil sa na štvanu zver

Gladiátor
Zmenil sa na štvanu zver

Horné sféry

Vyliezol som
po rebríku
hore rovno
do neba
Poslali ma
šupom dolu
že vraj ma tam
netreba

Horné sféry atmosféry
nebudú už pre všetkých
Neudržím s nimi tempo
patrím medzi nevhodných

Plný kufor
planých rečí
kto opluval
koho zas
Kto je čím
a kto je niečím
nemám na to
proste čas

Horné sféry atmosféry
nebudú už pre všetkých
Neudržím s nimi tempo
patrím medzi nevhodných

Preto dolu
v tvári potu
pokojne si
prebývam
A zo strachu
o robotu
okolo sa
neďívam

Horné sféry atmosféry
nebudú už pre všetkých
Neudržím s nimi tempo
patrím medzi nevhodných

(výber z piesňových textov)

Radka Berešíková

Len konaj

Neposlúchaj ma
Povedz Nie
Keď nástojčivo budem žobrať o
Tvoje Áno
Povedz svoje rozhodné Áno
Keď si bezmyšlienkovite budem
Mlieť svoje zaťaté Nie
Nezabudni prevrátiť pieskové hodiny
Nech sa nikdy piesok neprestane liať
A moje slzy nech sa navždy
Sypú na dopraskanú zem
Prosím konaj
Rada poslúchnem Tvoje nenormálne
Správne príkazy
Som strojcom svojho nešťastia
Neposlúchaj ma – ja viem byť vďačná

Dávam Ti svoje hodiny

Ručičky ukazujú
Dvadsať jeden a pol života
Nechcem preskočiť polnoc
A ani jednu nočnú hodinu čo
Chýba do sviežeho rána
Verím Ti že mi ich vždy správne
Nastavíš
Chcela som im prekrútiť ručičky
Zakaždým som ich naťahovala do
Sviežeho rána no ony mi stále ukazovali
Iba hlbokú noc
Odteraz
Budú tikať podľa Tvojho srdca

Svedomie sa hlási

Povedať chce asi
Nedá mi zabudnúť
Na malú piecku
V mojom srdci
Nie je čas prikladať
A rozdúchavať lásku – a Ty si tak neďaleko
Za uhlíky vo svojej piecke
Som zodpovedná iba ja

Zemepisná

Vznikám a zanikám s Tebou zároveň
Kratučké míle blízkej vzdialenosti
Sú mi ukradnuté
Záleží mi len na kompase
Ktorý riadi naše srdcia
Strelka sa nemusí vystreliť vždy len
Na sever
Sú mi ukradnuté
Moria a oceány – tie maličké mláčky
Oproti vodám na iných planétach
Záleží mi len na Prameni z ktorého
Obaja pijeme vždy čerstvú Vodu Ducha
Sú mi ukradnuté
Všetky kopčeky pieskových dún
Malé everesty so štítkami v oblakoch
Záleží mi len na tomto fliačku zeme
Tu sa stretávam s Tebou i bez Teba
Sú mi ukradnuté
Všetky mizivé ostrovčeky bez mena
Ty si môj Piatok medzi štyrmi stenami
Keď odpoveďou na Tvoje meno je
Len hluchá ozvena

V nazeraní

Vidíš len špičku horúceho ľadovca
Malú fontánku z gejzíru
Slabý tieň mesačného svitu
Pred slnkom si všetci zakrývame
Oči
Prienik duší sa bude konať
Po Vzkriesení
Nič Ti nevyčítam
Veď len sčasti poznávame
Mojimi ústami prehovorí
Nenormálnosť v pravom čase
Preto sa nebojím
Obaja budeme na seba nazerat'
Keď to bude chcieť On

Michal Vrbňák

klon sa naklonil niekoľkokrát
nad svojím kolenom
naklonil sa na viackrát
 v náklone
 úklonom sklonený
úkonom v sklone
 do seba kone

veľakrát naklonený mnohoklon
 priam paklon
 pridá zokoľko poklôn

slon sa naslonil niekoľkokrát
 naslanil
nad skleným povrchom
 nasklonil sa do neho nasúkal
 sklený slon

sklenené sklone
 so sklom v lone
so skloneným skleneným chobotom
 skonajú v stone
stonajú v skone
 skonené sklené kone
 skonané

pozn. autora:

nakloniť – recipročný kalk slova *naklonovať*
(z toho: *náklon* – prebiehajúci proces klonovania, *naklonený* –
naklonovaný)

zároveň platia pôvodné významy slov

Andrej Šeliga

Výstrel ako otvorená šachta

V samote pred zrkadlom,
akoby tvárou k stene.
Sama, dvakrát sama,
druhýkrát neskutočná,
vynásobená a vykrátená
v samote,
ktorej zrkadlo nastavuje
tvár.

Vtom (do chrbta):
ľúbiš ma ešte?

Ale ona
nevidí,
komu odpovedať, komu
pozrieť do očí.
Možno len vrátiť sa
do tých neskutočných, dôverných,
sklených.

Náhle precitne, cúvne
a uprace z prevrhnutého pohľadu.
Štetec upokojí vrásku, opäť:
jediné pohladenie po tvári,
zncitlivujúce,
ako keď maliari natierajú fasádu
domu, okolo ktorého denne prechádzame
a uznanlivo prikyvujeme,

zatiaľ čo vo vyleštenej kúpeľni
na stene striebornej mrazom
pribitá tvár
visí dvoma očami
a mlčí.

Bludárova hora

Kde ste, stratení
v starodávnom lese?

(Ten les tam odjakživa stál,
a mocný ako múr).

Vstúpiš, zavrie sa za tebou:
Vlečieš svoj zblúdený tieň,
do chrbta ti hovorí,
je ranený, sadá ti na plecía,
ťarchou ťa privalí do prs, a kým prvýkrát
doľahne na teba ako bič, si jeho štvanec.

Ohláste sa, blúdiaci,
prevravte, dajte znamenie, kývnite prstom.

(Les ďalej stál, po mene zvolaný,
a hluchý ako peň.)

Už sa ho nestrasiáš, hlasy nezachytíš,
kruh hladiny sa uzavrie, márne budú
v korunách ráňať, nezronia z teba
tieň, ktorý zdíval, rozrehotaný
za tvojím chrbtom
v ozvenách do vývratov srdc.

Aspoň zdrapy z vašich šiat, oplakaní,
značku na krížnych cestách...

(Len les tam ďalej stával,
a nemý ako hrob.)

Zatíchnu hlasy v húštinách, zahladia
poslednú stopu, na váhe času sa vyrovná
vráska, na miskú položená.
Brázda vecí sa uzavrie.

Keď sa ti úsvit rozleje po tvári,
vtedy tieň pokľakne
nad popolom, modliaci sa tieň.

Do zotretej tváre

Nikdy nevkriesime hviezdu,
ktorej sme zabudli meno,
hovorí maska.

Hovorí, a už sa dvíha
noc, už vstáva, hovorí,
tma, a znova padá, husto sneží,
hovorí,
do nahej otvorenej rany, pohodenej
dolu, do tejto spomienky za sklom,
zotretej tváre.

Vstáva, prišiel jej čas, prúd noci ju dvíha,
opráša ju, podpíše sa krížom,
noc, v ktorej sa masky strhávajú zo sna, noc,
v ktorej sa škrekom budia, otráveným smiechom
napúchajú: čierne mechy, vyvrátené
a dolu hlavou.

Nevidíš prichádzať, nespoznáš, v maske
strhneš sa.

Bez tváre ťa nepoznajú,
kto si, pýtajú sa,
chcú ti nazrieť do nej.
Neskríkneš, zadieraš prstami,
hlboko.

Kde sú,
ktorí o naše tváre hodili lós?

Večer

Chlieb na stole,
smútok za oknom.
A pozerá,
pozerá.
Stále

tie isté prázdne ruky
v lone,
ktoré sa vzdáľuje.

Krjela. Časopis Klubu mladých autorov pri Knížnici Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Číslo 11. Autori tohto čísla: Peter Cibák, Ivan Repček, Radka Berešíková, Michal Vrbňák, Andrej Šeliga. Zostavila Anna Ondrejková. Vydala Knížnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Október 2003.